

Nytt om gammelt

Februar 2015 – Nr. 1/15

FÅBERG OG LILLEHAMMER HISTORIELAG

Velkommen til årsmøte

Fåberg og Lillehammer historielag

har årsmøte på Vegmuseet

søndag 8. mars. 2015 kl 13.00.

Det blir enkel servering.

Saklisten:

- 1) Konstituering
- 2) Styrets årsmelding for 2014
- 3) Styrets regnskap for 2014
- 4) Fastsettelse av kontingent for 2016
- 5) Honorar til styret
- 6) Innkomne saker
(Saker som ønskes behandlet av årsmøtet må være styret i hende innen 1. mars 2015)
- 7) Valg
(Det skal velges styreleder for 2 år, To styremedlemmer for 2 år, To varamedlemmer for 1 år, revisor for 1 år, Tre medlemmer av valgkomiteen for 1 år)

Etter årsmøtet blir det foredrag av Geir Atle Stormbringer og visning av gamle veg-filmer.

Lokalhistoriske seminarer på høgskolen

Også denne vinteren har vi hatt stor oppslutning om de lokalhistoriske seminarene på HiL.

Hele 8 ulike seminarer er snart gjennomført, og det med stor spredning i innholdet. Her har vi lært om ulike historiske emner, alt fra kunstnere, Nansenskolens historie, Høgskolens historie, Fylkesmannsembetet til krigens siste dager i Lillehammer. Stor oppslutning har det vært om alle foredragene, og mye nytt har vi lært.

Historielaget legger mye arbeid ned i å få til engasjerende og interessante forelesninger med lokalhistoriske temaer. Dette er formidling av vår

historie på høyt nivå!

Det blir spennende å se om vi klarer å fortsette med de populære foredragene til høsten. Våre samarbeidspartnere på høgskolen, Tore Pryser, Trond Feiring og Gudmund Moren, går alle av for aldersgrensen, men er fortsatt levende interesserte i vår lokale historie. Fåberg og Lillehammer historielaget vil sette mye inn på å videreføre samarbeidet med høgskolen, og vi håper vi også til høsten klarer å få til spennende og lærerike «historie-timer» på høgskolen.

Årsmelding 2014 for Fåberg og Lillehammer historielag

Årsmøtet 2013

Årsmøtet 2013 ble holdt på Steinerskolen søndag 16. mars 2014 kl 17.00.

Leder av historielaget, Grethe Borgen, ønsket velkommen til 24 frammøtte.

Møtet var kunngjort med annonse i GD og ved utsendelse av «Nytt om Gammelt». Innkalling og sakliste ble godkjent. Ingen av medlemmene hadde meldt spesielle saker til behandling under møtet. Til å underskrive protokollen ble Kirsten Andberg og Jens Homb valgt.

Ole H. Rønningen ble utnevnt som æresmedlem av historielaget for sitt mangeårige arbeid for laget.

Kasserer Terje Moringen presenterte et detaljert regnskap for 2013. Det ble ikke stilt spørsmål til regnskapet. Revisjonsberetningen ble lest opp. Årsmøtet tok årsmeldingen til etterretning og vedtok regnskapet i henhold til styrets forslag. Medlemskontingenten for 2015 ble, som for de ti foregående år, fastsatt til kr. 150,-. I tillegg ble det vedtatt familiekontingent på kr. 250.

Valgkomiteen v/ Truls Strand ledet valget som for 2014 ga følgende resultat:

Styret

		Valgperiode
Leder :	Grethe Borgen	2013-2015
Nestleder:	Jan Gunnar Nyfløt	2013-2015
Sekretær:	Inger Elisabeth Fryjordet	2014-2016
Kasserer:	Jostein Valved	2013-2015
Styremedlem:	Nina Grøseth Skurdal	2014-2016
Varamedlem:	Thorstein Hernes	2014-2015
Varamedlem:	Roar Torgersen	2014-2015
Revisor:	Sigvard Ulven	2014-2015
Valgkomite:	Truls Strand, Jette Homb, Karin Jørstad	2014-2015

Styremøter

Det har vært holdt 9 styremøter i løpet av 2014 og behandlet 64 saker.

Årbokspresentasjon

Årbok nr. 33 ble presentert på Lillehammer bibliotek 26. oktober med svært mange til stede.

I tida fram til jul er mesteparten av årbøkene blitt solgt, restopplaget ligger på lager.

Historielaget har eget lager på Suttestad gård, der eldre årganger og andre av våre utgitte bøker er på lager.

På vår hjemmeside kan man få bestilt bøkene via vår nettbokhandel.

Redaktøren av årboka, Arnfinn Engen, døde dessverre brått under arbeidet med denne boka. Live Sætre og Anne Holbø Wendelbo fikk god hjelp av forlegger Jon Thorsrud, og fikk utgitt boka til farsdagen.

Dette året mistet vi også Kristian Hosar som også har hatt stor betydning for arbeidet med årboka gjennom mange år. I tillegg var han æresmedlem av Fåberg og Lillehammer historielag.

Publikasjoner

Meldingsbladet Nytt om gammelt ble utgitt tre ganger og sendt til alle medlemmer.

Representasjon

Lørdag 1. februar 2014 deltok Jostein Valved i markeringa på Svennes på Biri. Det var nøyaktig 200 år siden prinsregenten Christian Frederik hadde stoppa der og spist middag hos Anders Lysgaard på si ferd til Trondheim. Etter samling og markering på Svennes var det lunsj og seminar på Honne. Det var innbudte deltakere fra det offentlige og historielag.

Lørdag 5. april 2014 deltok Inger Elisabeth Fryjordet og Jostein Valved på årsmøte i Gudbrandsdal historielag i Sør-Fron.

15.-16. november 2014 deltok Jostein Valved på landslaget for lokalhistorie sitt landsseminar i Stjørdal. Det var et organisasjons- og inspirasjonsseminar.

Inger Elisabeth Fryjordet deltok på Gudbrandsdalsseminaret på Maihaugen.

Arrangementer

Sommerens utflukt gikk til sorenskriver og eidsvollmann Lauritz Weidemanns gård Stenberg på Toten, etterfulgt av Skibladnertur med Prøysen-viser.

I 2014 var det 200 år siden Mesna Brug ble etablert. Thorstein Hernes leda en vandretur fra «kartongen» opp langs Mesnaelva. Vi endte opp på Maihaugen og Mesna Bruk-utstillinga der.

Høstens busstur gikk til Pellestova der vi fikk sett den gamle Pellefilmen, videre til Vegmuseet.

Disse tre turene i historielagets regi fikk god oppslutning og ble fulltegna.

Kveldsseminarer i lokalhistorie

Også i 2014 ble det arrangert 8 åpne kveldsseminarer på Storhove i samarbeid med Høgskolen i Lillehammer. Historielaget ser det som et meget verdifullt samarbeid og publikum gleder seg over foredrag i lokalhistoriske emner.

Tore Pryser, Trond Feiring, Gudmund Moren, Ivar Skeide og Grethe Borgen har samarbeidet om innholdet i forelesningsrekken.

Andre aktiviteter

Ole H. Rønningen, Tore Bjørnsgaard, Jarle Bergsjordet,

Kari Brennum, Inger Elisabeth Fryjordet og Jostein Valved deltar i arbeidet med å dokumentere seterbruket i Fåberg gjennom tidene. Dette arbeidet er godt i gang.

Kari Brennum og Grethe Borgen har også i år laget register til årboka, dette er lagt ut på historielagets hjemmeside www.faberghistorielag.no

I forbindelse med gatenavnekomiteens arbeid kom Fåberg og Lillehammer historielag i fokus ved navne-givings-sak. Historielaget har 3 av 5 medlemmer i komiteen.

Mange henvendelser til historielaget som blir besvart.

Også i år deltok vi med egen salgsbod på Maihaugens julemarked.

Historielagets representant Roar Torgersen i «Mesna kultursti» har deltatt i vedlikeholdsarbeid på kulturstien i år.

Medlemstall

Ved utgangen av året var det 566 medlemmer i Fåberg og Lillehammer historielag.

Regnskap for 2014

RESULTAT	2014	2013	BALANSE	2014	2013
Driftsinntekter			Eiendeler		
Salg av bøker	232 253,00	267 954,99	Omløpsmidler		
Tilsk. Lilleh.kom. m.fl./mva-ref.	24 827,00	19 652,69	Kundefordringer	68 387,00	121 348,63
Medlenskontingent	72 300,00	79 200,00	Til gode mva	2 436,75	6 801,51
Egenandel medlemsturer	36.900,00	8 950,00	Garantikonto DNB Liv	749 002,00	
Sum driftsinntekter	366 280,00	375 757,68	Bankinnskudd	213 334,27	900 091,31
Driftskostnader			Sum eiendeler	1 033 160,02	1 028 241,45
Varekostnader	145 000,00	172 300,00	Egenkapital og gjeld		
Salgskostnader se andre driftskostnader		20 833,50	Egenkapital 1. januar	1 000 291,45	933 737,66
Andre driftskostnader	240 621,39	136 538,86	Årsresultat (underskudd)	(9 052,43)	66 553,79
Sum driftskostnader	385 621,39	329 672,36	Egenkital 31. desember	991 239,02	1 000 291,45
Driftsresultat	(19 341,39)	46 085,32	Gjeld		
Finansinntekter og kostnader			Leverandørgjeld	-	27 050,00
Renteinntekter	11 286,96	20 468,47	Annen kortsiktig gjeld	41 921,00	900,00
Finanskostnader	(998,00)		Sum kortsiktig gjeld	41 921,00	27 950,00
Årsresultat (underskudd)	(9 052,43)	66 553,79	Sum egenkapital og gjeld	1 033 160,02	1 028 241,45

Lillehammer, 31. desember 2014 / 5. februar 2015

Fåberg og Lillehammer historielag

Grethe Borgen, leder Jan Gunnar Nyfløt, nestleder Nina Grøseth Skurdal, styremedlem

Inger Elisabeth Fryjordet, sekretær Jostein Valved, kasserer

Roar Torgersen, varamedlem Thorstein Hernes, varamedlem

Nytt om gammelt

utgis av Fåberg og Lillehammer Historielag,

Postboks 331, 2602 Lillehammer.

Bankkonto 2000 24 19115

post@faberghistorielag.no www.faberghistorielag.no

Historielagets sommertur søndag 7. juni 2015

Vi inviterer Fåberg og Lillehammer Historielags medlemmer på en sponset sommertur med buss til Stange vestbygd.

Bussen starter fra Lurhaugen søndag 7. juni kl. 0930 og går til Stange hvor vi finner Atlungstad Brenneri som er et nasjonalt kulturminne. I 1855 gikk en rekke gårdbrukere sammen om å stifte Atlungstad Brænderi. Rent vann var viktig for brenneriets prosesser og fabrikken ble derfor lagt ved utløpet av Fjetreåa ved Mjøsa. Atlungstad Finsprittfabrikk ble oppløst i 1920 og i 1925 ble finsprittdestillasjonen overdratt til A/S Vinmonopolet. Fra 2000 var det slutt med regelmessig brenneridrift men reservebrenneri ved behov.

I dette historiske brenneriet blir det produsert 25000 liter potetspritt hver høst. Omvisningen gir innføring i produksjonen og tar deg med i akevittlageret hvor eikefatene ligger på rad og rekke. Etter guidet omvisning er det akevittsmaking men også et godt alternativ til de som ikke ønsker alkohol.

Ca kl. 1330 går turen videre til gården Søndre Bryhni hvor vi skal spise lunsj og få en orientering om gården. Det har vært bosetning på Bryhni siden år 200 før vår tidsregning. Da lå det en såkalt «urgård» eller «opphavsgård» her. Gården

har vært «navnegard» siden 1100 dvs. nedtegnet på kartet. Den første brukeren som man kjenner ved navn het Albrigt som nok tok Bryhniavnet når han fikk gården i gave av Kong Frederik 2 for sin innsats under den nordiske 7-års krigen. I 1754 overtok løytnant Asbjørn Luccasen Wahl gården. Han hadde som utgangspunkt en senmiddelaldergård og bygde den ut slik vi kjenner den i dag. Både hovedhus og kårboligen skriver seg tilbake til 1754–1756.

Nåværende vertskap kom til gården i 2005 og har utført et omfattende restaureringsarbeide som førte til «Olavsrosa» fra Norsk Kulturarv i 2011, som den eneste i Stange kommune.

Etter lunsj er det anledning til å se utstillingen i galleriet.

Retur fra Bryhni kl. 1600 til Lillehammer.

Egenandelsen på turen er kr 600 pr. person som inkluderer busstur, omvisning og akevittsmaking på Atlungstad Brenneri og 2-retters lunsj på Bryhni Søndre. Evt. drikke til maten må hver enkelt betale.

Turen betales på bussen og bindende påmelding til Nina G. Skurdal innen 24. mai til tlf 930 54 984 eller på mail nina@skurdal.net

Nytt fra historielaget

Julemarked på Maihaugen

Det var fint vær og god stemning på det årlige julemarkedet på Maihaugen. Fåberg og Lillehammer historielag deltok med et eget bord, og vi fikk solgt årbøkene våre og de andre bøkene som vi har gitt ut. Mange var ute etter julegaver og den siste årboka gikk godt. Stor takk til de av våre medlemmer som sto og solgte bøkene, på slike dager er det godt med velvillige historielagsvenner!

Salg av årbøkene til medlemspris

Etter at Dørlaringens bokhandel i Kirkegata gikk inn, har det vært vanskeligere å få tak i historielagets bøker til rabattert pris. Vi har nettbokhandel på vår hjemmeside: www.faberghistorielag.no eller ta kontakt med Grethe Borgen, tlf. 995 35 880, så får du kjøpt historielagets bøker til medlemspris. Alle bokhandlerne har også bøkene, men da til full pris.

Høsttur til Pellestova og Norsk Vegmuseum

Søndag 5. oktober dro 65 medlemmer i Lillehammer og Fåberg Historielag på høsttur til Nordseter / Øyerfjellet.

Underveis fortalte Tore Bjørnsgaard om seterlivet og steder som vi kjørte forbi på en god og informativ måte.

Da vi ankom Pellestova ble vi godt tatt imot av vertskapet Anita Jordbruen og Ingar Tangen Odland. Vi fikk se Pellefilmen, som alene var verdt turen, og Ingar hadde også gode og morsomme historier fra Pellestova. Etterpå spiste vi en deilig lunch og turen gikk videre til Norsk Vegmuseum.

Der ble vi møtt av en guide og den gamle bamse-bussen. Noen ble med guiden på den nye historiske omvisningen inne i museet, andre kjørte med den gamle bussen til Fjellspreningsmuseet og fikk omvisning i tunnelen. Noen damer besøkte Blindheimsvik, det gamle landhandleriet i museet.

Vi var tilbake på Lurhaugen ca. 15.30.